

Mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppu

Ođastus sajáiduvvagoahtá?

Ovttasbargošiehtadusat hárjehallanoahpahusa hárrái

Hástalusat

- Mánáidgárdeeaiggádat leat unnán váldon mielde ovttasbargui hárjehallanoahpahusa hárrái ja erenoamážit ovttasbargošiehtadusaid sisdoalu hábmemii.
- Kvalitehtagáibádusat mat berrejit biddjojuvvot mánáidgárdeeaiggádii, hárjehallanmánáidgárddiide ja hárjehallanoahpaheddjiide leat eahpečielgasat, erenoamážit boahpteáigásaš ja nannejuvvon ovttasbarggu dáfus.
- Eai leat doarvái ekonomalaš ja olmmošlaš resurssat sihkkarastit lánkaásahusa ulbmiliid. Diet hástalus boahtá hui čielgasit ovdan dalle go vuordámuššan livččii DjO-ovttasbargu, gelbbolašvuodaovddideapmi ja goabbat guoimmiset oahppanarenaid geavaheapmi.
- Studeanttaid progrešuvdna hárjehallamis lea eahpečielggas, ja ain leat čielggadanbarggut dahkat ja njuolggadusat ráhkadit dasa mii galgá studeanttain gáibiduvvot.
- Lea eahpečielggas makkár šiehtadusat iešgudetge ásašusain galggaše leat, ja seamma guoská šiehtadusaid sisdoallogáibádussii.

Rávvagat oahppoásahusaide

- Buot oahppoásahusat berrejit ráhkadit ovttasbargošiehtadusaid našuvnnalaš njuolggadusaid sisdoalu vuodul.
- Eaiggádat berrejit čielgaseappot nannet ovttasbargošiehtadusaid mat dahkkojuvvot, ja eaiggádat berrejit eambo searvat hárjehallanoahpaheami ovttasbargui.
- Hárjehallama evalueremat berrejit buorebut gaskkustuvvot oahpahusa buot bealálaččaide, sihke mánáidgárdeeaiggádiidda, hárjehallanoahpaheddjiide, studeanttaide ja fágaoahpaheddjiide.
- Gávnnahit ovttasbargovugiid ja doaimmaid mat leat mielde boahpteáigásaš ja nannejuvvon ovttasbarggu. Ovdamearkka dihte árvoštallat berrejit go šiehtadusat dahkkojuvvot ii nu mánggain, muhto baicca stuorát mánáidgárddiiguin mat sáhtáše

váldit viidát ovddasvástádusa hárbhallanoahpaheamis ja maiddái váldit vuostá eambo studeanttaid.

- Oahppoásahusat berrejit ráhkadit hárbhallanoahpu progreshvdnaeavttuid iežaset studeanttaide.
- Árvvoštallat sierra čuoggá ovttasbargošiehtadusaide mii geatnegahtta hárbhallanoahpaheddjiid formaliseret iežaset bagadallangelbbolašvuoda dihto áiggi sisa.
- Oahppoásahusat berrejit árvvoštallat ásahtit oahpaheaddjoahppománáidgárddiid (UA-mánáidgárddiid).
-

Rávvagat departementii

- Nannet hárbhallanoahpahusa ruhtadeami, nu ahte šaddá vejolaš čadahtit hárbhallama láhkaásahusa gáibádusaid mielde.
- Juolludit ruđa ovdánahttit ja doaimmahit oahppoásahusaid ja hárbhallanmánáidgárddiid ovttasbarggu, seamma dásis go vuodđoskuvlaoahpaheaddjoahpuide ja árvvoštallat leat go dálá resurssat (earret eará hárbhallanoahpaheaddjošiehtadus) ulbmillaččat ja doarvái dasa ahte nannet hárbhallanovttasbarggu kvalitehta ja ovttasbarggu.
- Ásahtit našuvnnalaš ovttasbargoformula gos oahpaheaddjoahppománáidgárddiin (UA-mánáidgárddiin) bohciidan jurdagat ja vásáhusat sáhttet juogaduvvot.
- Bagadallangelbbolašvuoda gáibádus berre ásahtuvvot sierra čuokkisin teakstaoassái 4.3.1 mii lea hárbhallanovttasbarggu šiehtadusa birra («Avtaleverk om samarbeid om praksis»).

Bachelorbargu mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpus

Hástalusat

- Orru leame nu ahte go ii leat málle dasa man guhkki dat galgá leat, eai ge leat oktasaš našuvnnalaš čilgehusat oahppomihttomeriid hárrái, de šaddet stuora erohusat.
- Vuhtto ahte metodaidda ja informánttaidda válljen lea oalle “gárži”.
- Dávjá ii boade bachelorbarggu diehtujuohkinmateriálain ovdan ahte lánkaásahus gáibida ahte čálu galgá leat vuodustuvvon máhttoviidodagaid ala.
- Oahppoásahusain leat hui iešguđetlágan bagadallanfálaldagat.
- Mánnga sajis orru leame eahpečielggas mii gáibiduvvo dieđihuvvot NSD (Norsk senter for forskningsdata).
- Sámi perspektiiva lea unnán oidnosis.

Rávvagat departementii

- Árvvoštallat berre go ásahuvvot málle bachelorčálloša guhkkodahkii ja berrejit go čálloša hárrái ásahuvvot našuvnnalaš čilgehusat oahppomihttomeari hárrái.

Rávvagat oahppoásahusaide

- Oahppoásahusat ávžžuhuvvojit geahčadit diehtujuohkinmateriálaid maid fáallet, ja árvvoštallat deavdá go dássi našuvnnalaš kvalifikašuvdnarámmaid syklus 1.
- Árvvoštallat lea go barggu guhkkodat ulbmillaš. Guhkkodat berre leat sániid dahje čuoggáid logu mielde, ii ge siidduid mielde.
- Mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpuid fágabirrasat berrejit presenteret studeanttaide eambo metodaidda.
- Ávžžuhit studeanttaid árvvoštallat eambo vejolaš informántajoavkkuid, eandalii mánáid.

Riikkaidgaskasaš oahppobadji, oanehit oahppo- ja hárjehallanáigodagat olgoriikkas

Hástalusat

- Riikkaidgaskasaš oahppobadji gáibáduš bidjá garra eavttuid dasa mo goalmát oahppojahki sáhtá organiserejuvvot.
- Olgoriikkas orrun lea resursagáibideaddji fálaldat. Oalle unnán studeanttat váldet vuostá fálaldaga.

- Sihkkarastit doarvái buori kvalitehta ja relevánssa hárbhallanfálaldahkii olgoriikkas.

Rávvagat oahppoásahusaide

- Oahppomihttomeriid vuodul kvalitehtasihkkarastit ja lasihit internašunaliserendoaimmaid, muhto seammás árvvoštallat man muddui riikkaidgaskasaš lohkanbadji lea dárbbášlaš.
- Čielggadit maid oahppoásahusat oaivvildit doahpagiin internašunaliseren mánáidgárdeoahpaheadjeoahpus ja makkár konkrehta doaimmat dan dáfus galget álggahuvvot.
- Árvvoštallat sáhtta go studeanta olahit seamma oahppomihttomeari internašunaliserema olis iežas riikkas.
- Kvalitehtasihkkarastit hárbhallama olgoriikkas nu ahte lánkaásahusa gáibádusat mánggabealat, bagadallojuvvon ja árvvoštallojuvvon hárbhallama birra čuvvojuvvojit. Seamma guoská virgáduvvon hárbhallanoahpaheddjiid formálalaš gáibádusaide.

Rávvagat departementii

- Árvvoštallat lea go bachelorprográmma fágalaččat gáržžes rámmaid siskkobealde sadji fállat buot studeanttaide riikkaidgaskasaš lohkanbaji.

Dárogielgelbbolašvuohta

Hástalusat

- Oahppoásahusain leat iešguđetlágan oainnut das maid dárogielmáhttu profeshuvdnaoktavuodas galgá mearkkašit.
- Eai buot oahppoásahusain leat árvvoštallanortnegat mat eaktudit ahte studeanttat galget oahppoáiggis goappaš dárogielaide čállit geatnegahttojuvvon bargguid dahje eksámeniid.
- Stivrendokumeanta ii atte čielga eavttuid dasa mo galgá iskat studeanttaid dárogielmáhtu ja gii dan galgá dahkat.
- Olu sajiin ii leat sis, geat oahpahit mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpus, gelbbolašvuohta goappaš dárogielain.

Rávvagat oahppoásahusaide

- Čielggadit maid oahppomihttomearri *máhtta dárogiela profeshuvdnaoktavuodas ja lágidit dili dasa ahte dat ollašuvvá* galgá mearkkašit.
- Buot oahppoásahusain fertejit leat árvvoštallanortnegat mat sáhttet mihtidit studeanttaid dási goappaš dárogielain. Dasa lassin berrejit mearridit lohkanmeari, oahpahit ja muđui bargat dan ovdii ahte goappaš dárogielat geavahuvvojit oahpus.
- Fuolahit ahte oahpaheddjiin lea doarvái gelbbolašvuohta sihke girjedárogielas ja ođđadárogielas.

Rávvagat departementii

- Čilget mii oaivvilduvvo oahppomihttomeriin *Máhttit dárogiela, sihke girjedárogiela ja ođđadárogiela, kvalifiserejeaddji vuogi mielde profeshuvdnaoktavuodas* (dás jorgaluvvon sámegillii) ja makkár váikkuhusat das galget leat oahpahussii ja árvvoštallamii mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpus.
- Ávžžuhit oahppoásahusaid ásahit árvvoštallanvuogádagaid maid mielde studeanttat galget oahppoáiggis čájehit máhtu goappaš dárogielain.

Mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppu bargosajis - BMOA

Hástalusat

- Evalueremat čájehit ahte eanas BMOA-studeanttat leat duhtavaččabut oahpuin go eará mánáidgárdeoahpaheaddjestudeanttat. Sisdoalu dáfus sáhttet oahppoásahusat eambbo bargat dainna ahte teoretiseret studeanttaid vásáhusvuđot máhtu. Muhtin prográmmain moitet studeanttat oahpu organiserema.
- Prográmmaid ja oahppoplánaid guorahallamat čájehit ahte leat iešgudetlágan sisabeassangáibádušat ohppui ja dasa man stuora virgi studeanttain galgá leat mánáidgárddis oahppoáiggis.
- Bargohárjehallan iežas bargosajis ii leat ovtta guhku buot oahppoásahusain.
- Muhtin prográmmaiplánain leat BMOA-oahppu ja dan erenoamáš oahpahus- ja bargovuogit unnán fuomášuhttojuvvon.

Rávvagat oahppoásahusaide

- Dat ásahusat maid juo eai leat dahkan dan, berrejit prográmmaiplánain fuomášuhttit BMOA-oahpuid erenoamáš organiserema ja bargovuogiid.

Rávvagat departementii

- Bisuhit ekonomalaš doarjjaortnegiid studeanttaide BMOA-oahpus guovlluin gos ain lea váttis rekrutteret mánáidgárdeoahpaheddjiid.
- Árvvoštallat erenoamážit heivehit BMOA-fálaldaga olbmuide geat dábálaččat eai oza mánáidgárdeoahpaheaddjeohppui. Dat lea danne vai oazžut eambbo mánggabealatvuoda mánáidgárddiin (agi, sohka beali, čearddalašvuoda hárrái).